

Brusel 1. prosince 2020
(OR. en)

13549/20

Interinstitucionální spis:
2016/0152(COD)

COMPET 608
CONSOM 206
IND 235
JUSTCIV 141
MI 539
POSTES 3
TELECOM 239
PI 87
ENT 144
DIGIT 142

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	30. listopadu 2020
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2020) 766 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ o prvním krátkodobém přezkumu nařízení o zeměpisném blokování

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2020) 766 final.

Příloha: COM(2020) 766 final

V Bruselu dne 30.11.2020
COM(2020) 766 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o prvním krátkodobém přezkumu nařízení o zeměpisném blokování

{SWD(2020) 294 final}

SHRNUTÍ

- Nařízení o zeměpisném blokování zakazuje neoprávněnou diskriminaci zákazníků nakupujících zboží nebo služby. Zajišťuje, aby státní příslušnost, místo bydliště či místo usazení zákazníků nebyly možné použít k odepření přístupu do online obchodu (např. pro nákup elektroniky nebo oblečení) nebo ke službě poskytované on-line a spotřebovávané off-line (např. pronájem automobilů) v EU, včetně případů, kdy tato diskriminace souvisí s platebními prostředky.
- Tato pravidla jsou použitelná ode dne od 3. prosince 2018. Nařízení bylo součástí balíčku opatření v oblasti jednotného digitálního trhu, který byl schválen pro elektronický obchod. Další související opatření určená k usnadnění přeshraničního elektronického obchodu zahrnovala nová pravidla pro služby přeshraničního dodávání balíků (použitelná od května 2018), revidovaná pravidla na ochranu spotřebitele a nová pravidla v oblasti DPH pro online prodej zboží a služeb. V roce 2022 vstoupí v platnost řada nových pravidel na ochranu spotřebitele, zatímco pravidla v oblasti DPH vstoupí v platnost v červenci 2021.
- V této zprávě Komise hodnotí první fázi provádění nařízení o zeměpisném blokování. V průběhu jednání byl dohodnut takto brzký přezkum, zčásti za účelem posouzení možnosti rozšíření jeho oblasti působnosti na další služby, jako je obsah chráněný autorskými právy. Přezkum byl zároveň dokončen uprostřed vypuknutí krize COVID-19, takže údaje a analýza v rámci přezkumu nemohly zohlednit možné účinky pandemie.
- Pokud jde o dosavadní provádění nařízení, zjištění Komise ukazují dobrou informovanost spotřebitelů, jakož i některé počáteční pozitivní účinky. Například se snížila míra blokování přístupu či registrace na webové stránky nebo přesměrovávání spotřebitelů na jiné webové stránky. Na druhé straně docházelo u většiny členských států k významným zpožděním při posilování pravomocí donucovacích orgánů. Obchodníci se navíc i nadále zdráhají nabízet možnosti přeshraničního dodání, které nepatří mezi povinnosti, jež současné nařízení ukládá. Zlepšení v těchto otázkách lze očekávat v blízké budoucnosti, zejména jakmile vstoupí v platnost všechna opatření v oblasti elektronického obchodování v rámci strategie pro jednotný digitální trh a zvýší se předvídatelnost práva.
- Pokud jde o proveditelnost rozšíření oblasti působnosti nařízení, zejména ve vztahu k online obsahu chráněnému autorským právem, údaje uvedené ve zprávě naznačují, že účinky se liší podle druhu obsahu, v závislosti na úrovni poptávky spotřebitelů a dostupnosti obsahu v rámci EU. Například rozšíření působnosti nařízení na streamování hudby by mohlo mít na podmínky spotřebitelů dokonce negativní dopad, protože v některých členských státech, kde jsou tyto služby v současné době méně nákladné, by mohlo dojít ke zvýšení cen. Zpráva identifikuje potenciální přínosy, zejména pokud jde o audiovizuální obsah, jehož dostupnost je často omezena na vnitrostátní úrovni a přístup k němu je často zeměpisně blokován. Zpráva však také identifikuje možné výzvy v oblasti investic do výroby obsahu a možné důsledky pro celkový ekosystém odvětví, jakož i dopad na podmínky spotřebitelů, což bude vyžadovat další posouzení. Obecně by účinky

rozšíření působnosti nařízení do značné míry závisely na postupech udělování licencí k autorským právům a na aspektech autorského práva.

- V této fázi Komise zastává názor, že plné účinky nařízení se projeví až v průběhu času, neboť dojde k posílení vymáhání a použijí se další příslušná opatření (v oblasti elektronického obchodu) a bude možné posoudit plný dopad krize Covid-19 na různá dotčená odvětví. Do té doby by se měla následná opatření zaměřit na další sledování a zvyšování informovanosti a zároveň by mělo být posíleno vymáhání nařízení a poskytování pokynů.
- Pokud jde konkrétně o audiovizuální obsah, Komise naváže dialog se zúčastněnými stranami s cílem podpořit distribuci kvalitního obsahu v rámci EU. K tomu by mohlo dojít v rámci evropské průmyslové politiky a politiky oživení v oblasti médií a kreativního průmyslu, která bude dále nastíněna v nadcházejícím akčním plánu pro média a audiovizuální odvětví.
- V souladu s tím by mělo být naplánováno další hodnocení na rok 2022. Výsledek tohoto sledování určí, zda Komise poté zváží navržené změny tohoto nařízení nebo nějaká jiná následná opatření, včetně vhodného legislativního zásahu.

1. Úvod

Na skutečně propojeném jednotném digitálním trhu očekávají spotřebitelé bezproblémový přeshraniční přístup ke zboží a službám. Ode dne 3. prosince 2018 zakazuje nařízení o zeměpisném blokování¹ (dále jen „nařízení“) neoprávněnou diskriminaci zákazníků nakupujících online (spotřebitelů a podniků provádějících nákupy jako koncoví uživatelé) výhradně na základě jejich státní příslušnosti, místa bydliště či místa usazení. To zahrnuje situace, kdy zákazník nakupující přes hranice nemůže dokončit nákup nebo je vyzván k zaplacení pomocí debetní nebo kreditní karty z určité země. Cílem nařízení bylo poskytnout spotřebitelům a podnikům více příležitostí k nakupování přes hranice: Spotřebitelé by měli mít možnost „nakupovat jako místní“, a to kdekoli v EU.

Nařízení stanovilo, že po uplynutí 18 měsíců od jeho uplatnění bude proveden krátkodobý přezkum, který by měl zahrnovat posouzení proveditelnosti rozšíření oblasti jeho působnosti, zejména pokud jde o on-line služby umožňující přístup k obsahu chráněnému autorskými právy², jako je hudba, videohry, filmy nebo e-knihy.

Tato zpráva obsahuje hlavní zjištění Komise týkající se prvního období provádění nařízení. Je strukturována do tří hlavních oddílů. Oddíl 2 pojednává o provádění nařízení členskými státy a obchodníky a o měnících se očekáváních spotřebitelů. Oddíl 3 se zabývá příležitostmi a výzvami souvisejícími se změnou oblasti působnosti nařízení. Oddíl 4 obsahuje řadu následných opatření.

¹ Nařízení (EU) 2018/302.

² Viz čl. 9 odst. 2 nařízení.

Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise obsahuje podrobnější důkazy a analýzu podporující tato zjištění.

2. PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ

Tento oddíl obsahuje: (i) počáteční zjištění o provádění nařízení členskými státy; (ii) některé obecné trendy v informovanosti a očekáváních spotřebitelů a (iii) podrobnosti o provádění nařízení ze strany obchodníků. Shrnuje také synergie s dalšími souvisejícími legislativními iniciativami, které vstoupily nebo vstoupí v platnost.

2.1 Provádění ze strany členských států

Členské státy měly povinnost do 3. prosince 2018 určit subjekt nebo subjekty odpovědné za poskytování praktické pomoci spotřebitelům pro případ sporu mezi spotřebitelem a obchodníkem. Rovněž měly zajistit možnost podávání žalob na zdržení se jednání a součinnost v rámci sítě pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele (dále jen „sít' CPC“) ³. Sít' CPC sdružuje orgány příslušné pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů v EU. Členské státy byly rovněž povinny zmocnit příslušné orgány a zavést opatření k zajištění přiměřeného a účinného vymáhání nařízení, aby bylo možné přijmout opatření proti obchodníkům, kteří porušují pravidla.

V obecné rovině je proces provádění nařízení ze strany členských států poznamenán prodlevami. Do prosince 2018 přijalo a oznámilo opatření a subjekty určené k vymáhání nařízení pouze šest členských států. Po provedení pečlivého sledování a kontroly ze strany Komise přijala většina členských států tato opatření na jaře roku 2019. Do července 2019 zcela nebo částečně nesdělilo donucovací opatření použitelná v případě porušení nařízení šest členských států. Komise v těchto případech zahájila řízení o nesplnění povinnosti.

Práva a povinnosti uvedené v nařízení se uplatňují přímo a nebyla těmito prodlevami dotčena. V prvním čtvrtletí roku 2019 však ve většině členských států ⁴ nebylo k dispozici žádné veřejné vymáhání ani dohled.

Mezi členskými státy, které příslušné orgány jmenovaly, se většina z nich rozhodla zmocnit orgány na ochranu spotřebitele coby donucovací orgány a evropská spotřebitelská centra coby pomocné orgány ⁵. Mezi členskými státy se však vyskytují velké rozdíly v použitelných pokutách a často existuje značné rozpětí mezi minimální a maximální výší pokuty v rámci členského státu ⁶. Pokud jde o případy zeměpisného blokování mezi podniky, členské státy se téměř stejným poměrem řídí jedním ze dvou rozdílných přístupů: buď uplatňují pouze soukromé vymáhání prostřednictvím soudů, nebo využívají kombinaci soukromého a

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu spotřebitele a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004 (text s významem pro EHP), Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 1. Toto nové nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele se používá ode dne 17. ledna 2020.

⁴ Ke dni přijetí této zprávy dosud nepřijal všechna nezbytná opatření jeden členský stát, ačkoli neformálně spolupracuje s ostatními donucovacími orgány v rámci sítě CPC.

⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/geo-blocking-digital-single-market#Implementation>

⁶ Od několika stovek eur až po pokuty přesahující 100 000 EUR a/nebo pokuty odvíjející se od obrátu. Viz průvodní pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 2.1.2.

veřejného vymáhání. Účinnost sankčních a vymáhacích systémů, zejména mezi podniky, bude proto třeba dále posoudit, včetně vyhodnocení praktického uplatňování a účinnosti opravných prostředků.

2.2 Informovanost a očekávání spotřebitelů

Nařízení upoutalo značnou pozornost spotřebitelů a jejich zastupujících organizací, a to zejména proto, že jde o jednu z hlavních iniciativ souvisejících s elektronickým obchodováním v rámci strategie pro jednotný digitální trh. Jedním z důvodů je, že nařízení přímo zmocňuje spotřebitele zvláštními právy vůči přeshraničním obchodníkům.

Komise rovněž prováděla činnosti zaměřené na zvyšování informovanosti prostřednictvím různých kanálů, a to dlouho před tím, než se nařízení stalo použitelným. Jedním z těchto opatření bylo vypracování dokumentů obsahujících otázky a odpovědi s cílem vyjasnit dotazy jak pro spotřebitele, tak obchodníky⁷.

V důsledku toho vědělo o existenci tohoto nařízení zhruba 50 % spotřebitelů v EU již v únoru 2019, tedy jen několik měsíců po datu použitelnosti. Přibližně polovina z tohoto počtu se rovněž domnívala, že jsou o nařízení dostatečně informováni⁸.

Nicméně první měsíce provádění ze strany vnitrostátních donucovacích a pomocných orgánů ukázaly, že pokud jde o spory a problémy, spotřebitelé mají často ohledně příslušných práv a povinností⁹ větší očekávání. Tato očekávání byla obzvláště vysoká, pokud jde o odepření přeshraničního dodání nebo o neexistenci možností dodání v případě některých zemí, zejména ze strany nadnárodních obchodníků. Povinnosti v uvedených oblastech nařízení neupravuje. Komise navrhuje pokračovat ve zvyšování informovanosti o tomto nařízení a současně nadále sledovat celkové obchodní praktiky obchodníků a jejich dopad na možnosti, které má k dispozici veřejnost v celé EU.

2.3 Uplatňování nařízení ze strany obchodníků

V prvních měsících uplatňování nařízení Komise sledovala obchodní praktiky obchodníků prostřednictvím průzkumu na základě fiktivních nákupů a prostřednictvím zpětné vazby od donucovacích a pomocných orgánů.

V průzkumu na základě fiktivních nákupů¹⁰ se provádí mnoho pokusů o přeshraniční nákup zboží a služeb s cílem shromáždit údaje o praktických omezeních. Běžný průzkum se zabývá zkušenostmi zákazníků při přeshraničním nakupování v různých fázích nákupního procesu.

⁷ K dispozici na adrese <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/geo-blocking-regulation-questions-and-answers>.

⁸ Bleskový průzkum Eurobarometr 477b (2019).

⁹ Viz písemné stanovisko o síti evropských spotřebitelských center, k dispozici na adrese: <https://www.ecc.fi/globalassets/ecc/ajankohtaista/raportit/2019-geoblocking-position-paper-en.pdf> a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 2.1.3.

¹⁰ Ipsos et al. (2020).

Základní průzkum provedený v roce 2015 byl základem pro posouzení dopadů původního návrhu nařízení¹¹.

Průzkum z roku 2019, který zahrnoval přibližně 9 000 internetových stránek, ukázal některé počáteční pozitivní účinky nařízení na zlepšení přeshraniční dostupnosti internetových stránek obchodníků¹². Ve srovnání s rokem 2015 se přesměrování nebo odepření přístupu na internetové stránky elektronického obchodování snížilo¹³, zatímco omezení, která plně zabraňují registraci na webových stránkách, se snížila na polovinu¹⁴. Automatické změny cen při registraci se také snížily. Celkově se míra úspěšnosti dokončení přeshraničního nákupu ve srovnání s rokem 2015 mírně zvýšila¹⁵.

Více než každý desátý pokus o přeshraniční fiktivní nákup však ve fázi registrace selhal a podobný počet selhal ve fázi platby. To bylo obvykle způsobeno požadavky ohledně místa bydliště nebo místa platby (např. byly přijímány pouze debetní karty vydané na místní úrovni)¹⁶. Je třeba nadále řešit tyto překážky, které mohou: i) mít diskriminační charakter; ii) vést ke zkresleným výsledkům a/nebo iii) bránit v přístupu k nabídkám a jejich srovnávání. Toto je třeba řešit prostřednictvím plně operativních donucovacích a pomocných orgánů ve všech členských státech.

První zkušenosti subjektů, které byly zmocněny k řešení problémů spojených se zeměpisným blokováním, tato data potvrzují¹⁷. Problémy, s nimiž se setkáváme, mohou s obchodníkem často vyřešit „přátelské“ zásahy vnitrostátních orgánů a/nebo pomocných orgánů. Z toho vyplývá, že mnoho obchodníků si není nutně svých povinností vědomo nebo se dostatečně nepřipravili na úpravu svých obchodních postupů pro přeshraniční zákazníky v době, kdy se nařízení stalo použitelným, ale po upozornění byli ochotni se přizpůsobit.

Tyto výsledky rovněž podporují nutnost dalšího poskytování pokynů k provádění nařízení a dalších osvětových kampaní na podporu dodržování předpisů ze strany obchodníků. Počáteční informace získané od vnitrostátních orgánů rovněž ukazují přínos spolupráce mezi orgány v rámci sítě CPC. Tato spolupráce usnadňuje přeshraniční vymáhání, ale také zajišťuje konzistentní výklad pravidel s podporou Komise.

Nařízení neukládá obchodníkům povinnost přeshraničního dodání, pokud to není stanoveno v platných podmínkách¹⁸. Nákupní proces se však často zastaví v konečné fázi, protože

¹¹ GfK (2015), k dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/geoblocking-final-report_en.pdf

¹² Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 2.2, na základě Ipsos et al. (2020).

¹³ Ačkoli je již obecně nízká, Ipsos et al. (2020).

¹⁴ I v případech, kdy se vyskytly problémy, počet neúspěšných pokusů o registraci významně poklesl (o 13 p. b.), Ipsos et al. (2020).

¹⁵ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 2.3. Je důležité poznamenat, že tento celkový ukazatel rovněž zahrnuje prvky, které nařízení přímo neřeší (např. přeshraniční dodání), což se mírně zhoršilo, a tím negativně ovlivnilo celkovou úspěšnost.

¹⁶ Ipsos et al. (2020).

¹⁷ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 2.1.3, a výsledky průzkumů s vnitrostátními subjekty, které jsou zde uvedeny.

¹⁸ Na druhou stranu, pokud již obchodník ve svých všeobecných podmínkách upravuje přeshraniční dodání do země zákazníka, nemělo by docházet k diskriminaci tohoto zákazníka.

obchodník neposkytuje dodání do země nakupujícího, takže v případě požadavku na přeshraniční dodání byl dle výsledků nedávných fiktivních nákupů úspěšný pouze 1 ze 3 pokusů o přeshraniční nákup¹⁹.

To je způsobeno zejména přetrvávajícími omezeními dodání při přeshraničních nákupech. Tato omezení se stále týkají více než 50 % pokusů o nákup²⁰, a to i u nadnárodních obchodníků, kteří nabízejí různé vnitrostátní verze svých internetových stránek.

Tyto problémy, třebaže se jimi nařízení v této fázi přímo nezabývá, mohou zmařit očekávání spotřebitelů, aby nabídky byly dostupné na celém evropském jednotném trhu. Na druhé straně se online obchodníci stále setkávají s administrativními překážkami (jako jsou požadavky na registraci k DPH) a není jim jasné, které požadavky na ochranu spotřebitele se vztahují na přeshraniční prodej. Tyto problémy proto mohou obchodníky odradit od aktivnějšího zapojení do přeshraničního prodeje²¹.

Tyto poznatky naznačují, že k úplnému dosažení zamýšlených účinků nařízení je zapotřebí holistického přístupu. Takový přístup by podpořil lepší přeshraniční dostupnost pro spotřebitele a současně by usnadnil zapojení obchodníků do přeshraničního obchodu. Těmito otázkami se zabývá následující oddíl.

2.4 Synergie s širším rámcem jednotného digitálního trhu

Opatření v oblasti jednotného digitálního trhu usnadňují obchodníkům prodej zboží a poskytování služeb přes hranice²² tím, že snižují složitost a náklady, zejména pokud jde o malé a střední podniky.

To zahrnuje opatření, která: (i) snižují administrativní náklady na shodu s požadavky DPH při přeshraničním prodeji zboží, zejména odstraňují nutnost registrace pro podniky, které provozují prodej zboží na dálku nebo poskytují služby osobám nepovinným k dani v členských státech, kde nejsou usazeny (použitelné od července 2021); (ii) dále harmonizují pravidla na ochranu spotřebitele, včetně opravných prostředků u vadného zboží (od roku 2022); (iii) posilují spolupráci při vymáhání práv spotřebitelů (od ledna 2020) a (iv) zkvalitňují jak regulační dohled nad službami přeshraničního dodávání balíků, tak

¹⁹ Ipsos et al. (2020). To je v souladu s obecnými údaji Eurostatu o počtu podniků, které se aktivně podílejí na přeshraničních prodejkách, přičemž tento počet se v roce 2019 oproti roku 2017 nezměnil. Přes hranice prodává zboží pouze menšina podniků, a to dokonce i v on-line sektoru (přes hranice prodává zboží 43 % společností, které působí on-line, oproti 9 % z celkového počtu podniků).

²⁰ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 2.2.4.1, a Ipsos et al. (2020). Těchto 50 % zahrnuje také případy, kdy se problémy s dodáním vyskytly během registrace (dodací adresa nebyla ve fázi registrace přijata).

²¹ V případě maloobchodního prodeje se jedná se o druhou a třetí nejvýraznější překážku (po vymáhání dluhů), která dosud postihuje velké množství podniků (60 % podniků uvádí postupy související s DPH jako překážku přeshraničního prodeje), Pracovní dokument útvarů Komise: Business Journey on the Single Market: Practical Obstacles and Barriers (Cesta podniků na jednotný trh: praktické obtíže a překážky), SWD(2020) 54 final.

²² Kromě opatření v oblasti jednotného digitálního trhu rovněž probíhá celkový přezkum nařízení o obecné blokové výjimce pro vertikální dohody, který bude dokončen v roce 2022. Tento přezkum se částečně zaměří na „vertikální“ smluvní překážky kladené obchodníkům, které ovlivňují přeshraniční poskytování služeb a dodávky zboží.

transparentnost poplatků za dodání balíků (od května 2018)²³. Komise je odhodlána určit a odstranit další překážky přeshraničního obchodu²⁴.

Úplné a účinné provádění výše uvedených opatření bude mít dopad na účinky nařízení, neboť obchodníkům poskytují větší právní jistotu a napravují některé překážky, které obchodníkům brání v přeshraničním jednání se spotřebiteli. V důsledku toho bude možné snadněji posoudit účinnost nařízení a nutnost případných úprav s ohledem na širší tržní podmínky, jakmile budou plně provedena a začnou působit další opatření přijatá v rámci strategie pro jednotný digitální trh.

Do té doby mohou být potenciální diskriminační účinky praktik některých obchodníků, na něž se nařízení přímo nevztahuje, i v rámci vznikajícího regulačního rámce předmětem individuálního přezkumu podle obecného ustanovení o nediskriminaci obsaženého ve Směrnici o službách²⁵, například úmyslné omezení možností dodání u určitých výrobků nebo internetových stránek v zemích, kterým obchodník jinak služby poskytuje, bez jakéhokoli objektivního odůvodnění. Z toho důvodu může být zapotřebí dalších pokynů k tomuto ustanovení a jeho vazbám na nařízení.

3. ROZŠÍŘENÍ OBLASTI PŮSOBNOSTI NAŘÍZENÍ

3.1 Elektronicky poskytované služby umožňující přístup k obsahu chráněnému autorskými právy

V případě služeb, které umožňují přístup k dílům chráněným autorskými právy²⁶ (například ke službám umožňujícím přístup k hudbě, videohrámkám nebo filmům), byla v ustanovení o přezkumu nařízení specifikována některá konkrétní hlediska, která je třeba vzít v úvahu. Nařízení zejména stanoví, že posouzení jakéhokoli rozšíření oblasti působnosti by mělo vyžadovat, aby obchodník, který taková díla přes hranice zpřístupňuje, byl držitelem „potřebných práv na příslušných územích“. Z toho vyplývá, že spotřebitelé mohou mít

²³Viz směrnice Rady (EU) 2019/1995, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o ustanovení týkající se prodeje zboží na dálku a některých domácích dodání zboží, jakož i související prováděcí nařízení Rady (EU) 2019/2026, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 282/2011, týkající se dodávky zboží nebo poskytnutí služeb usnadněné elektronickými rozhraními, a zvláštní režimy pro osoby povinné k dani, které poskytují služby osobám nepovinným k dani, režimy pro prodej zboží na dálku a některé vnitrostátní dodávky zboží a prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/194, kterým se stanoví podrobnosti o fungování jednoho správního místa pro DPH; Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv pro prodej zboží, kterým se mění nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a ruší směrnice 1999/44/ES; Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele (Text s významem pro EHP); Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644 ze dne 18. dubna 2018 o službách přeshraničního dodávání balíků.

²⁴ Identifikace a řešení překážek jednotného trhu COM(2020) 93 final.

²⁵ Dřívější pokyny Komise k použití čl. 20 odst. 2 pocházejí z roku 2012 (SWD(2012) 146) před zavedením opatření v rámci jednotného digitálního trhu a nařízení.

²⁶ Audiovizuální služby jsou z oblasti působnosti nařízení zcela vyloučeny. Na služby poskytující neaudiovizuální obsah, jejichž hlavní funkcí je poskytovat přístup k dílům chráněným autorskými právy nebo jejich užívání (jako jsou e-knihy, online hudba, software a videohry), se nařízení vztahuje, s výjimkou článku 4 tohoto nařízení.

přístup k on-line službám poskytujícím obsah v jiných členských státech pouze tehdy, je-li poskytovatel služeb držitelem práv pro jejich území. Tento přístup je v zásadě v souladu s intervenční logikou nařízení a ponechává autorské právo nedotčeno. Nezabývá se však otázkou, co jsou „požadovaná práva“, zejména když obchodník odpovídá na nevyžádané žádosti zákazníků nacházejících se v jiných členských státech (tzv. „pasivní prodej“). Jedná se o důležitou otázku, neboť skutečné účinky rozšíření oblasti působnosti nařízení o zeměpisném blokování by závisely na postupech udělování licencí a na možném výkladu „požadovaných práv“.

Tato zpráva identifikuje některé trendy, příležitosti a výzvy, které by vyplynuly z rozšíření oblasti působnosti nařízení na tyto služby, včetně audiovizuálního a neaudiovizuálního obsahu, posuzované na základě údajů uvedených v ustanovení o přezkumu, včetně podmínky „požadovaných práv“. Vychází z různých analytických studií a zdrojů údajů, které jsou dále analyzovány v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise²⁷. Analyzuje: (i) očekávání/požadavky spotřebitelů; (ii) možné dopady na rozmanitost a ceny pro spotřebitele a (iii) dopady na různá odvětví. Zohledňuje také regulační a licenční rámce a dynamické účinky, které jsou obzvláště důležité pro složitá a rychle se rozvíjející kreativní odvětví. Vzhledem k tomu, že dostupné důkazy odkazují na období před vypuknutím krize COVID-19, nemohla analýza odrážet dopad této krize na odvětví zabývající se obsahem chráněným autorskými právy.

Hudba

Z údajů vyplývá, že očekávání spotřebitelů ohledně přeshraničního přístupu k hudebnímu obsahu – a zájem o něj – se zvýšily, přestože v EU stále převážně dominuje domácí spotřeba²⁸. Obchodní modely založené na předplatném nyní představují 85 % příjmu²⁹ v hudebním odvětví. Řada celounijních poskytovatelů, spolu s několika vnitrostátními poskytovateli, působí ve všech členských státech a nabízí rozsáhlé katalogy. Zejména poskytovatelé celounijních služeb mají rozsáhlé katalogy, které se v různých členských státech překrývají z více než 90 %³⁰. Jinými slovy, neexistují žádné podstatné rozdíly v rozmanitosti repertoáru dostupného ve všech členských státech. Stávající postupy týkající se zeměpisného blokování v tomto odvětví jsou proto především určeny k uplatňování strategií

²⁷ Včetně bleskového průzkumu Eurobarometru (EB477b (2019)), jakož i „studie o dopadech rozšíření oblasti působnosti nařízení o zeměpisném blokování na audiovizuální a neaudiovizuální služby, které umožňují přístup k obsahu chráněnému autorskými právy“ vypracované VVA et al. (2020), dalších vstupů Společného výzkumného střediska a studií provedených různými zúčastněnými stranami. Konkrétní zdroje jsou specifikovány níže v uvedených oddílech pracovního dokumentu útvarů Komise.

²⁸ Z bleskového průzkumu Eurobarometr 477b (2019) vyplývá, že v průměru 8 % uživatelů internetu v EU se pokusilo získat přístup k online hudebním službám přes hranice a 29 % těch, kteří se ho získat nepokusili, by o to mělo zájem.

²⁹ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.2.1

³⁰ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.2.2., na základě VVA et al. (2020), Společné výzkumné středisko (2017).

pro diferenciaci cen v různých členských státech a řídí se určitou konzistentní strukturou založenou na faktorech, jako je odlišná poptávka a kupní síla³¹.

Dostupné údaje naznačují, že hlavní hnací silou při přechodu spotřebitelů mezi jednotlivými službami je zřejmě cena. Pokud by bylo nařízení rozšířeno, stávající strategie diferenciaci cen by proto byly méně udržitelné a rozsáhlá migrace směrem k levnějším verzím stejné služby poskytovaným v jiných členských státech by mohla mít potenciálně významný dopad na příjmy ze služeb streamování hudby. Poskytovatelé budou pravděpodobně reagovat harmonizací cen a případně diferenciací služeb aktivně nabízených v různých zemích³².

Na základě dostupných údajů se celkové dynamické účinky zvyšující se harmonizace cen na podmínky (jak společností, tak spotřebitelů) v tomto okamžiku zdají nejednoznačné. Případný pokles cen v zemích s vysokou poptávkou (a nárůst spotřeby v těchto zemích) může být více než kompenzován zvýšením cen a snížením spotřeby v zemích s nízkou poptávkou³³. Zdá se, že tyto závěry jsou dále podporovány dalšími důkazy o strukturálních rozdílech mezi zeměmi v celé Unii ve vztahu k rozvoji tohoto odvětví, které mají dopad na vývoz a přeshraniční spotřebu hudby.³⁴

E-knihy

Poptávka po přeshraničním přístupu k elektronickým knihám se ve srovnání s ostatními službami poskytujícími obsah jeví jako nízká³⁵. Struktura trhu ukazuje kombinaci několika celounijních platforem spolu s mnoha menšími vnitrostátními a regionálními knihkupu/distributory, kteří často nabízejí e-knihy jako doplněk k jejich fyzickému prodeji, a to navzdory omezenější poptávce a nižším maržím.

Rozšíření nařízení na e-knihy by potenciálně mohlo vést k významnému nárůstu počtu přístupných položek z jednotlivých katalogů přes hranice pro dané poskytovatele v konkrétních zemích (např. až 40% nárůst v několika zemích v případě katalogu iTunes) a k lepšímu přístupu k menším/vnitrostátním knihkupcům³⁶. Není však jasné, zda by to skutečně zvýšilo faktickou rozmanitost jednotlivých titulů, které jsou již spotřebitelům k dispozici prostřednictvím různých poskytovatelů/verzí celounijních a vnitrostátních knihkupectví.

Poptávku spotřebitelů v tomto odvětví charakterizuje relativně vysoká citlivost vůči jazyku a relativně nízká cenová citlivost vůči zahraničním službám³⁷. Ve spojení s omezenějším dopadem cenových rozdílů v tomto odvětví a s nevýlučností katalogů (již dostupných na

³¹ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.2.2., na základě VVA et al. (2020).

³² Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.2.4, na základě VVA et al. (2020), NERA (2019), Waldfogel, 2018.

³³ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.2.4, na základě VVA et al. (2020), NERA (2019), Waldfogel, 2018.

³⁴ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.2.4, na základě studijní zprávy „Evropská strategie pro vývoz hudby“ (2019).

³⁵ Bleskový průzkum EB 477b (2019).

³⁶ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.3.2, na základě VVA et al. (2020).

³⁷ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.3.3., na základě VVA et al. (2020).

vnitrostátní úrovni prostřednictvím různých poskytovatelů) tuto skutečnost podporuje zjištění, že rozšíření nařízení by mohlo mít pozitivní, i když pravděpodobně omezené účinky na spotřebitele, zejména v důsledku omezeného snížení cen³⁸. Na některých vnitrostátních trzích navíc platí právní předpisy, které stanoví ceny knih, což by mohlo tyto účinky dále omezit a zároveň zvýšit náklady na dodržování předpisů.

Vzhledem ke struktuře tohoto odvětví však negativní účinky (prostřednictvím větší cenové konkurence, ale především prostřednictvím vyšších nákladů na dodržování předpisů) budou pravděpodobně obzvláště škodlivé pro menší knihkupce. Tyto účinky by se projevíly mnohem menšími podíly na trhu a maržemi z prodeje e-knih, ale také vyššími relativními provozními náklady a náklady na dodržování předpisů u přeshraničního prodeje³⁹.

Hry/software

Poptávka po přeshraničním přístupu ke hrám a především softwaru se podle aktuálních údajů jeví jako nízká⁴⁰, zejména ve srovnání s jinými službami poskytujícími obsah.

Přeshraniční dostupnost videoher (tj. počítačových, mobilních a konzolových her), přinejmenším prostřednictvím hlavních poskytovatelů po celé EU, jako jsou obchody s aplikacemi nebo platformy pro PC/konzole, se v různých online herních ekosystémech liší. Stejně jako v případě e-knih se vnitrostátní katalogy her v rámci EU mírně liší, zejména pokud jde o konzolové hry a některé členské státy. Stejně jako v případě hudby jsou distribuční postupy pro videohry do značné míry založeny na neteritoriálních a nevýhradních licencích, na rozdíl od jiných služeb poskytujících obsah⁴¹. Odstranění omezení přeshraničního přístupu může zvýšit rozmanitost přístupných položek v jednotlivých katalozích (až přibližně na 17 % v případě systému PlayStation, hodnoceno podle pořadí položek). U všech platform však mezery v dostupnosti ovlivňují hlavně tituly s relativně nízkou poptávkou/hodnocením⁴².

Ačkoli se cenové rozdíly mezi členskými státy jeví v průměru jako malé, z důkazů vyplývá, že rozšíření nařízení na videohry by mohlo mít pro spotřebitele určité pozitivní dopady, zejména díky nižším cenám a zvýšenému prodeji⁴³. Poskytovatelům však podle všeho potenciální zvýšení spotřeby snížení cen plně nevynahradí. Lze proto očekávat možné snížení příjmů pro vývojáře/vydavatele. Celkové účinky rozšíření na podmínky (sdružující účinky na spotřebitele a poskytovatele) by mohly být mírně pozitivní, alespoň z krátkodobého hlediska⁴⁴.

³⁸ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.3.4., na základě VVA et al. (2020).

³⁹ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.3.4., na základě VVA et al. (2020).

⁴⁰ Bleskový průzkum EB 477b (2019).

⁴¹ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.4.1., na základě VVA et al. (2020).

⁴² Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.4.2., na základě VVA et al. (2020).

⁴³ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.4.4., na základě VVA et al. (2020).

⁴⁴ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.4.4., na základě VVA et al. (2020).

Možný negativní účinek by však mohl být výraznější v případě menších a/nebo vnitrostátních distributorů působících v oblasti distribuce počítačových her (kde platformy na celounijní úrovni působí společně s přímým prodejem vydavatelů), kteří mají menší podíl na trhu, ale vyšší relativní provozní náklady na přeshraniční prodej⁴⁵. Je rovněž třeba zvážit možné dopady na některé vnitrostátní požadavky na transparentnost specifické pro jednotlivé hry (např. klasifikace podle věku).

Audiovizuální (AV) služby

Domácí spotřeba u audiovizuálních služeb stále převládá, ale poptávka po přeshraničním přístupu k audiovizuálním službám je zřejmě nejvyšší u služeb poskytujících obsah chráněný autorskými právy. Důkazy také naznačují, že tato poptávka roste, i když je stále poměrně nízká: 9 % uživatelů internetu se pokusilo získat přístup k audiovizuálnímu obsahu přes hranice a 31 % se o tento přístup zajímá⁴⁶.

Navzdory této potenciální přeshraniční poptávce však dostupnost audiovizuálního obsahu online (zejména filmů a seriálů) v celé EU zůstává velmi nízká (v průměru 14,1 % v EU-27⁴⁷). Katalogy jsou roztříštěné z hlediska dostupných titulů a často z hlediska jazykových verzí, přičemž spotřebitelé v menších zemích mají obecně přístup k menšímu obsahu. Tato situace je částečně důsledkem distribučních praktik, které jsou z velké části založeny na územních a výhradních licencích v audiovizuálním odvětví, jejichž cílem je zvýšit financování produkce⁴⁸. Může to však být způsobeno rovněž obchodními praktikami, které spolu se státními hranicemi rozdělují jednotný trh⁴⁹. Přeshraniční dostupnost audiovizuálního obsahu je u katalogů vnitrostátních poskytovatelů služeb nízká. Tyto katalogy jsou v jiných členských státech do značné míry nedostupné⁵⁰. Dokonce i velcí, většinou američtí celounijní poskytovatelé služeb nabízejí v různých členských státech různé katalogy, ačkoli jejich vlastní produkce je ve všech členských státech snáze dostupná⁵¹.

V posledních letech EU usnadnila přeshraniční přístup k audiovizuálnímu obsahu tím, že odstranila určité překážky v distribuci obsahu související s autorskými právy. Nařízení o přenositelnosti⁵² například umožňuje spotřebitelům, aby měli přístup ke své předplacené službě i během při cestování po EU. Směrnice o online televizních a rozhlasových programech usnadní přeshraniční dostupnost určitých televizních programů v rámci online služeb provozovatelů vysílání⁵³. Na druhé straně vzhledem k tomu, že nařízení o zeměpisném

⁴⁵ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.4.4., na základě VVA et al. (2020).

⁴⁶ Bleskový průzkum Eurobarometr 477b (2019), ve srovnání s 5 %, resp. 29 % v roce 2015.

⁴⁷ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.2, na základě Společného výzkumného střediska (2020).

⁴⁸ Pracovní dokument útvarů Komise, který doprovází zprávu Komise Radě a Evropskému parlamentu o odvětvovém šetření v oblasti elektronického obchodování, SWD(2017) 154.

⁴⁹ Věc AT.40023 – přeshraniční přístup k placené televizi.

⁵⁰ Mezi 7 % a 3 %, Pracovní dokument útvarů Komise, odd. 3.1.5.2, na základě Společného výzkumného střediska (2020).

⁵¹ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.2, na základě Společného výzkumného střediska (2020).

⁵² Nařízení (EU) 2017/1128.

⁵³ Členské státy musí provést směrnici (EU) 2019/789 do 7. června 2021.

blokování nemá samo o sobě vliv na autorská práva, mohou účinky rozšíření jeho oblasti působnosti na audiovizuální odvětví záviset na postupech udělování licencí⁵⁴.

Zejména postupy udělování licencí v tomto odvětví obecně předpokládají, že „mít požadovaná práva“ znamená, že distributoři obsahu musí mít práva pro různé země, v nichž je obsah zpřístupněn, a že toto pravidlo by platilo i pro „pasivní prodej“ (tj. pokud služba není na území spotřebitele aktivně podporována). Za této situace by tedy v případě rozšíření nařízení došlo k velmi omezeným dopadům na přeshraniční přístupnost nových online audiovizuálních služeb. To proto, že výrobci by nadále omezovali rozsah licencovaných práv⁵⁵ a mohli by být k tomu být dokonce motivováni, aby zabránili tomu, že by se nařízení uplatňovalo na licencované distributory. V této souvislosti rozšíření nařízení na audiovizuální odvětví znamená, že spotřebitelé by přecházeli především z cenových důvodů (tj. hledání levnějších nabídek obsahu/služeb, k nimž již mají přístup) a většinou v rámci různých verzí celounijních poskytovatelů. Z krátkodobého hlediska by to mohlo vést k mírně pozitivním celkovým účinkům na podmínky díky možné cenové arbitráži ze strany spotřebitelů⁵⁶, aniž by však byla vyloučena harmonizace cen, kterou poskytovatelé přijali jako možnou strategii zmírnění dopadů. Zároveň by možná ztráta příjmů v odvětví mohla ve střednědobém horizontu vyvolat potenciálně negativní dynamiku v oblasti tvorby, financování, produkce a distribučních trhů, což by mělo související dopady na podmínky také ve vztahu ke kulturní rozmanitosti⁵⁷.

Současná judikatura týkající se tohoto výkladu právních předpisů o autorských právech však není přesvědčivá a některé otázky dosud nebyly Soudním dvorem EU projednány⁵⁸. Pokud by distributoři nepotřebovali další licence k tomu, aby reagovali na nevyžádané žádosti od jednotlivých spotřebitelů z území, kde službu aktivně neposkytují, mělo by to důsledky pro analýzu dopadů. V tomto případě by přeshraniční poptávku vyvolanou rozšířením nařízení rovněž poháněli spotřebitelé hledající nový obsah nebo jazykové verze, které nejsou v jejich členském státě k dispozici, a to ne nutně za nižší cenu. V tomto scénáři by podle předpokladů studie mohlo dojít ke zvýšení celkových příjmů poskytovatelů on-line služeb (alespoň těch největších), protože místní obsah by našel nové publikum za hranicemi⁵⁹. I když by toto rozšíření trhu mohlo potenciálně vést k pozitivním celkovým dopadům na podmínky, dopady takového rozšíření na strukturu odvětví, na různé účastníky trhu a na různé členské státy je mnohem obtížnější předvídat⁶⁰ a je zapotřebí dalšího posouzení. Například nejistota ohledně dopadu charakteristik licencí zůstává. Na jedné straně by rozšíření nařízení mohlo vyvolat růst v oblasti udělování výhradních licencí v celé EU⁶¹, což by mohlo mít dopad na strukturu dotčených trhů. Ale na druhou stranu by to také mohlo stimulovat postupy udělování licencí

⁵⁴ Viz Pracovní dokument útvarů Komise, oddíly 3.1.1 a 3.1.5.1.

⁵⁵ Viz odvětvové šetření GR COMP (2017) ohledně rozsahu licenčních práv v odvětví audiovizuálních služeb.

⁵⁶ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.4, na základě VVA et al. (2020).

⁵⁷ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.4., na základě VVA et al. (2020) a Oxera (2016).

⁵⁸ Věc C-132/19 *Groupe Canal + v. Komise*.

⁵⁹ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.4, na základě VVA et al. (2020).

⁶⁰ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.4., a zdroje zde uvedené.

⁶¹ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.4, např. O&O (2020) vytváří model tohoto efektu u velké řady sportovních akcí.

zaměřující se na jazykové a kulturní rozdíly poptávky a zároveň umožnit jejich pronikání na různá území⁶².

Celkově je v širší analýze odvětví důležité vzít v úvahu, že toto odvětví se rychle mění. Z ekonomického hlediska to znamená, že je třeba zvážit krátkodobé i dlouhodobé účinky, např. při posuzování investičních pobídek, v případě různých obchodních modelů a distribučních řetězců, které hrají klíčovou roli ve financování a distribuci obsahu. Očekává se například, že předplatné streamování bude v budoucnu nadále stabilně růst⁶³, a to díky rostoucímu počtu globálních a vnitrostátních platform, rozsáhlým investicím do místního obsahu a jeho přeshraničnímu šíření, a to i prostřednictvím dohod o partnerství.

Ostatní odvětví

Komise posoudila i další odvětví, na která se toto nařízení nevztahuje, s cílem zjistit potenciálně neoprávněná omezení (uplatňovaná obchodníky), která by bylo možné prostřednictvím nařízení odstranit.

Pokud jde o dopravu, zásada nediskriminace je již zakotvena ve stávajících odvětvových právních předpisech EU nebo v právních předpisech o právech cestujících, které jsou v současné době projednávány i pro oblast železniční dopravy. Výsledky průzkumu na základě fiktivních nákupů z roku 2019 naznačují, že praktiky zeměpisného blokování v různých odvětvích dopravy (letecké, autobusové, vlakové a námořní) jsou většinou vzácné, i když v mírně vyšší míře převládají v odvětví železniční a námořní dopravy⁶⁴. To naznačuje, že je třeba zajistit, aby spolunormotvůrci rychle schválili ustanovení o nediskriminaci navržené v přepracovaném nařízení o právech cestujících v železniční přepravě. V obecnější rovině se však zdá, že v této fázi není nutné zahrnout dopravní služby do nařízení. Důvodem je: (i) celková vzácnost zeměpisného blokování v odvětví dopravy; (ii) existence zvláštních ustanovení o nediskriminaci v jiných dopravních nástrojích daného odvětví (letecké, námořní, autobusové a autokarové dopravy); (iii) nadcházející legislativní iniciativa pro železniční dopravu a (iv) možný dopad závazků veřejné služby uplatňovaných v členských státech.

Všechny finanční služby, telekomunikace a zdravotnické služby obsahují specifické rysy, které je třeba vzít v úvahu při zvažování, jak odstranit případné neoprávněné překážky v přeshraničním přístupu k těmto službám⁶⁵. Například přeshraniční ustanovení může vyvolat zvláštní odvětvové požadavky na dohled nebo může podléhat určitým zárukám a dodatečným kontrolám, které jsou vyžadovány nebo povoleny odvětvovými právními předpisy, takže se pašální rozšíření horizontálního nástroje, jako je nařízení, nejeví jako odůvodněné.

⁶² Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.1.5.4, Hugenholtz-Poort (2019).

⁶³ Až 20 % placených služeb v roce 2023, odhad dle VVA et al. (2020).

⁶⁴ Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 3.2., na základě Ipsos et al. (2020).

⁶⁵ Například zvláštní pravidla o nediskriminaci služeb elektronických komunikací, která umožňují politiku spravedlivého využívání roamingových služeb, pravidla EU o přístupu k základním platebním účtům nebo nediskriminační práva pacientů na zdravotní služby, viz Pracovní dokument útvarů Komise, oddíly 3.2.–3.5.

4. NÁSLEDNÁ OPATŘENÍ KOMISE

V této fázi je předběžným názorem Komise, že je příliš brzy na posouzení všech přímých a nepřímých účinků provedení stávajícího nařízení a identifikaci změn s tím spojených. Navzdory pomalému provádění zde uvedené počáteční pozitivní účinky naznačují, že v krátkodobém horizontu existuje potenciál pro lepší výsledky, zejména prostřednictvím lepšího prosazování nařízení v členských státech. Kromě toho by v příštích 12–18 měsících měla být sledována jakákoli možná součinnost s jinými opatřeními jednotného digitálního trhu v rámci zlepšování přístupu zákazníků k nabídkám.

Je rovněž nutné další posuzování a zvažování, pokud jde o jakékoli rozšíření nařízení na elektronicky poskytované služby umožňující přístup k obsahu chráněnému autorskými právy. Analýza ukazuje, že zeměpisné blokování v těchto odvětvích je motivováno různými faktory a dynamikou trhu a že rozšíření nařízení by mohlo mít v různých oblastech různé účinky. Všechny příznivé účinky, zejména pro spotřebitele, do značné míry závisí na postupech a přístupech udělování licencí na autorská práva, které si zaslouží další analýzu. To platí zejména pro audiovizuální odvětví, kde může skutečně dojít k případným významným zlepšením, pokud jde o dostupnost obsahu. To podporuje potřebu zabývat se otázkou přístupu spotřebitelů k obsahu, zejména audiovizuálnímu obsahu, v širších souvislostech budoucího akčního plánu Komise pro média a audiovizuální odvětví, pokud jde o pomoc odvětví při jeho obnově a transformaci. Komise povede dialog se zúčastněnými stranami s cílem zjistit, jak podpořit lepší šíření audiovizuálního obsahu v celé EU, a navrhne opatření na podporu obnovy odvětví⁶⁶. Komise bude rovněž pokračovat ve svém úsilí o podporu udržitelnosti dalších odvětví, jako je hudební odvětví, v rámci specializované iniciativy „Hudba hýbe Evropou“, založené na integrovaném postupu evropské podpory pro toto odvětví⁶⁷.

Mezitím prioritou Komise zůstává odstranění stávajících překážek a ukončení diskriminace zákazníků. Jsou navrhována následující okamžitá navazující opatření.

- Zprv je důležité zajistit využití plného potenciálu stávajícího nařízení. To vyžaduje: (i) úplné provedení ze strany členských států; (ii) větší spolupráci mezi příslušnými orgány a Komisí v rámci nové sítě CPC; (iii) další pokyny k uplatňování nařízení a jeho vztahu k širšímu nediskriminačnímu rámci směrnice o službách.

⁶⁶ Například v audiovizuálním odvětví měla krize COVID-19 okamžité účinky a je pravděpodobné, že také oddálila hlubší účinky, jak uvádí Evropská audiovizuální observatoř, která v tomto ohledu začala sledovat podpůrná opatření, viz <https://rm.coe.int/the-european-audiovisual-industry-in-the-time-of-covid-19/16809ec9cb>. S cílem dosáhnout okamžitých účinků Komise zasáhla prostřednictvím dočasného rámce pro státní podporu, který umožnil členským státům přijmout řadu podpůrných opatření a odvětvových opatření v rámci programu Kreativní Evropa, tj. flexibilitu zavedenou v rámci opatření programu MEDIA a přizpůsobení nástroje záruk pro kulturní a kreativní odvětví, který umožňuje větší flexibilitu při splácení půjček a povzbuzuje finanční instituce, aby půjčovaly více peněz kulturnímu a kreativnímu odvětví. Komise dále přijala bezprecedentní plán oživení s cílem umožnit Evropě nápravu škod a přípravu pro budoucí generaci a uznala, že kulturní a tvůrčí odvětví, včetně audiovizuálního a mediálního odvětví, tvoří důležitý průmyslový ekosystém.

⁶⁷ Viz opatření uvedená v pracovním dokumentu útvarů Komise, oddíl 3.1.2.4, zohledňující rovněž situaci po krizi COVID-19.

- Zadruhé je třeba pokračovat v činnostech zaměřených na zvyšování informovanosti obchodníků a spotřebitelů o jejich povinnostech a právech. Komise by se měla na těchto činnostech podílet společně se zúčastněnými stranami a příslušnými orgány.
- Za třetí, Komise bude i nadále sledovat vývoj na trhu, pokud jde o přístup zákazníků k nabídkám na jednotném trhu, a to i s ohledem na nadcházející provádění dalších opatření v oblasti elektronického obchodu v rámci strategie pro jednotný digitální trh.
- Komise rovněž získá zpětnou vazbu od zúčastněných stran k závěrům této první krátkodobé zprávy a podkladová zjištění a důkazy (včetně těch, které se týkají dostupnosti obsahu chráněného autorskými právy). Zúčastněné strany by rovněž mohly poskytnout vhodnou zpětnou vazbu ke krátkodobým a střednědobým dopadům krize COVID-19, což v této zprávě nemohlo být zohledněno.

Komise bude i nadále sledovat dopad nařízení na základě shromážděných důkazů a zpětné vazby od zúčastněných stran, jakož i provádění opatření v oblasti jednotného digitálního trhu, přičemž jejím cílem je do konce roku 2022 zhodnotit pokrok v dalším snižování přeshraničních překážek. Posoudí obzvláště pokrok dosažený v oblasti dostupnosti audiovizuálního obsahu v návaznosti na dialog s odvětvím. Výsledek tohoto sledování určí, zda Komise poté zváží navržené změny nařízení nebo jiných následných opatření, včetně vhodného legislativního zásahu.